

ΗΡΩΕΣ ΓΙΝΟΜΑΣΤΕ, ΔΕ ΓΕΝΝΙΟΜΑΣΤΕ

του Γιώργου Δελιόπουλου,
Φιλολόγου, 8^ο Γυμνάσιο Κοζάνης

Μοιάζει ανοίκειο θέαμα, αδόκιμο ίσως για το εορταστικό κλίμα της ημέρας, το να εορτάζεται η εθνική μας επέτειος μεταξύ ελάχιστων εκπροσώπων, δίχως τις πάνδημες εκδηλώσεις και τα χαρμόσινα χρόνια πολλά της ημέρας, χωρίς τη νεολαία ανάμεσά μας. Ωστόσο, και μέσα σ' αυτή την πρωτοφανή κατάσταση είναι σημαντικό το ότι τιμούμε το έπος του 1940, προσδίδοντάς του –έστω και συμβολικά– την αρμόζουσα επισημότητα. Με αυτό τον τρόπο, αποδεικνύουμε πως σε πείσμα των δυσμενών συνθηκών παραμένουμε όρθιοι και περήφανα συνεχίζουμε. Με λίγα λόγια, στεκόμαστε πάνω από τις δύσκολες συγκυρίες και τις υπερβαίνουμε.

Αυτό δε συνέβη, άλλωστε, κατ' αναλογία και τον Οκτώβρη του 1940, όταν ένας ολόκληρος λαός ξεστόμισε περήφανα το «ΟΧΙ» απέναντι στη φασιστική πρόκληση των Ιταλών, επιλέγοντας τον δύσκολο αγώνα από την εύκολη υποταγή; Όλοι εκείνοι οι απλοί, καθημερινοί Έλληνες και Ελληνίδες, από κάθε γωνιά της πατρίδας μας, υπερέβησαν τις δυσκολίες, όρθωσαν το ανάστημά τους πάνω από τις πενιχρές τους δυνατότητες και αγωνίστηκαν –καθένας από το μετερίζι του– για μια ελεύθερη Ελλάδα, χωρίς να υπολογίσουν ούτε την ίδια τους τη ζωή.

Ποιο ήταν, όμως, το ηρωικό στοιχείο στις πράξεις τους; Πολλοί θα πουν το γεγονός ότι κατάφεραν μνημειώδεις νίκες στο ελληνοαλβανικό μέτωπο απέναντι στους πολύ ισχυρότερους –σε στρατιωτικό εξοπλισμό και δυναμικό– Ιταλούς. Ασφαλώς, αυτή είναι η ευτυχής κατάληξη, η λαμπερή επιφάνεια της ιστορικής στιγμής. Πίσω, όμως, από τις στρατιωτικές επιτυχίες κρύβονται οι βαθύτεροι λόγοι, για τους οποίους οι πρόγονοί μας έγιναν ήρωες. Γιατί ήρωας και ηρωίδα γίνεσαι, δε γεννιέσαι.

Έγιναν, λοιπόν, ήρωες, γιατί πρώτα απ' όλα νίκησαν τον φόβο μέσα τους και χωρίς δισταγμό, άμαθοι οι περισσότεροι από πόλεμο αλλά μαθημένοι στις δυσκολίες της βιοπάλης, ξεκίνησαν για το μέτωπο γεμάτοι ενθουσιασμό, σαν να πήγαιναν σε πανηγύρι. Έφυγαν για να πολεμήσουν, αφήνοντας πίσω μια λιτή –πλην σίγουρη– ζωή κι αγαπημένα τους πρόσωπα. Κανείς δεν μπορούσε να τους εγγυηθεί την επιστροφή, αλλά και πάλι δεν έκαναν πίσω.

Έγιναν ήρωες, γιατί στο μέτωπο δε σταμάτησαν να πολεμούν, δε σκέφτηκαν στιγμή να τα παρατήσουν και να φύγουν, ακόμη κι όταν το κορμί τους είχε πληγιάσει παντού από κρυσπαγήματα και σφαίρες· ακόμη κι όταν το φαγητό ή τα φάρμακα λιγόστευαν· ακόμη κι όταν μέσα στη φρίκη του πολέμου ο χρόνος σταματούσε, η ώρα της επιστροφής ξεμάκρυνε κι όλα έμοιαζαν μάταια· ακόμη και τότε έμεναν πιστοί και συνέχιζαν.

Έγιναν ήρωες, γιατί πίστεψαν στον εαυτό τους και σε μια περήφανη νίκη απέναντι σε μια μεγάλη στρατιωτική δύναμη της εποχής εκείνης, όπως ήταν η Ιταλία. Ήταν σίγουροι πως κερδίζοντας κάθε μέρα λίγο-λίγο, χαράδρα τη χαράδρα, ύψωμα το ύψωμα, βουνό το βουνό, στο τέλος θα νικούσαν.

Έγιναν ήρωες και ηρωίδες, γιατί στον μεγάλο χαλασμό της μάχης κανείς δεν ήταν μόνος. Ο ένας φύλαγε τον άλλον, ο ένας μοιραζόταν με τον άλλον το φαγητό, τη γλυκιά κουβέντα, τη νοσταλγία, το γέλιο και το κλάμα. Οι γυναίκες της Πίνδου πεζοπορούσαν ώρες, για να μεταφέρουν εφόδια στα παιδιά τους που πολεμούσαν στην πρώτη γραμμή. Όσες πάλι βρίσκονταν χιλιόμετρα μακριά από τη φωτιά της μάχης, δεν ησύχαζαν στην ασφάλεια των μετόπισθεν, αλλά αγόραζαν κλωστές με δικά τους χρήματα κι έπλεκαν ρούχα για τους στρατιώτες.

Έγιναν ήρωες, γιατί πολλές φορές σημαδεύοντας τους αντιπάλους, δεν έβλεπαν τον εχθρό, αλλά αμούστακα παιδιά σαν κι αυτούς, που γύρευαν να ζήσουν. Κι αντί να τουφεκίσουν αιχμαλώτους, τους έδιναν ένα τσιγάρο ή από το λιγοστό ψωμί που είχαν και τους άφηναν ζωντανούς.

Έγιναν ήρωες και ηρωίδες, γιατί ακόμη κι όταν ήρθε ο Γερμανός κατακτητής κι όλα είχαν τελειώσει, πολλοί και πολλές δε σταμάτησαν να ονειρεύονται, να ελπίζουν, να αντιστέκονται. Πιάνοντας έτσι οι μισοί τους άλλους μισούς, συνέχισαν να πολεμούν, όταν όλη η Ευρώπη έμοιαζε ανήμπορη να αντιδράσει.

Για όλες, λοιπόν, αυτές τις συνεχείς υπερβάσεις που κατόρθωσαν, οι πρόγονοί μας έγιναν ήρωες και ηρωίδες. Κι αφού πρώτα υψώθηκαν πάνω από τις καταστάσεις και τις δυσκολίες της εποχής τους, πέτυχαν τη μεγάλη νίκη.

Ανάλογες υπερβάσεις καλούμαστε κι εμείς να πετύχουμε σήμερα, αρχικά ο καθένας μας με τον εαυτό του κι έπειτα στον μικρόκοσμο που υπηρετούμε: στην οικογένεια, την παρέα, την εργασία, το σχολείο, τη δημόσια ζωή. Στις διαρκείς καθημερινές μάχες πρέπει να αποδεικνυόμαστε ανώτεροι των καταστάσεων: να νικούμε τους φόβους, να τολμούμε, να υπομένουμε τις δυσκολίες και τις ατυχίες με αξιοπρέπεια, να επιμένουμε, να μη λιγοψυχούμε, να ελπίζουμε, να ονειρευόμαστε, να σεβόμαστε την ετερότητα του άλλου, να είμαστε μεγαλόψυχοι απέναντι σε εχθρούς και φίλους και να στηρίζουμε ο ένας τον άλλον, για να βγούμε στο τέλος νικητές. Περισσότερο κι από τις τιμές, τα στεφάνια και τους λόγους, αυτός ο τίμιος, καθημερινός αγώνας είναι η καλύτερη ένδειξη σεβασμού απέναντι σ' εκείνους που αναδείχθηκαν ήρωες σε δύσκολες εποχές. Μέσα από τις υπερβάσεις που θα πετύχουμε, θα φανεί τελικά αν η γενιά μας θα σταθεί όρθια στο ρεύμα της Ιστορίας, για να γράψει τη δική της σελίδα, ή απλώς θα παρασυρθεί και θα ξεχαστεί.

Ο Καβάφης γράφει πως έρχεται μια μέρα που φανερώνεται ποιος έχει μέσα του το μεγάλο ΝΑΙ και το μεγάλο ΟΧΙ. Οι ήρωες και οι ηρωίδες του 1940 είπαν περήφανα το δικό τους ΟΧΙ. Σήμερα, σε μια δύσκολη περίοδο για την Ελλάδα και την υφήλιο, εμείς τι κάνουμε; Μένουμε στα βολικά μας ΙΣΩΣ ή με τις πράξεις μας επιλέγουμε τις δύσκολες απαντήσεις στις προκλήσεις της εποχής μας;

Ο καθένας μας ας δώσει τη δική του απάντηση.